

LEGAL ALERT

VÝBĚR Z PRÁVNÍCH AKTUALIT

březen 2024

ŠIROKÝ ZRZAVECKÝ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Návrh evropské směrnice o náležitě péči podniků v oblasti udržitelnosti (směrnice CSDD): odpovědnost korporace za dodavatelské řetězce

Tato evropská směrnice stanoví pravidla týkající se povinností společností ohledně skutečných a potenciálně nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí, které souvisejí s jejich vlastními činnostmi, činnostmi jejich dceřiných společností a s činnostmi subjektů v hodnotovém řetězci, s nimiž má společnost zavedený obchodní vztah. Vedle vývoje a výroby produktu či poskytování služeb má tento řetězec zahrnovat také použití a následnou likvidaci produktu.

Navrhována unijní úprava navazuje mimo jiné též na závazek EU ohledně nulové tolerance vůči dětské práci a snaze zajistit, aby dodavatelské řetězce společností v EU nevyužívaly dětskou práci.

V současné době se o finální podobě směrnice vyjednává na půdě Evropského parlamentu v rámci předkládání pozměňovacích návrhů.

Kritéria pro určení místa pravidelného pracoviště zaměstnance: lze pravidelné pracoviště změnit jednostranným jednáním zaměstnavatele?

Nejvyšší soud uvedl, že pokud jsou zřejmá kritéria pro určení místa pravidelného pracoviště podle domněnky stanovené v § 34a zákoníku práce (a místo pravidelného pracoviště zaměstnance tak bylo dáno), lze je měnit pouze cestou změny obsahu pracovní smlouvy, nikoliv jednostranným pokynem ze strany zaměstnavatele, jímž takto stanoví

počátek výkonu práce v jiném místě, než bylo dosavadní pravidelné pracoviště zaměstnance.

Nejvyšší soud kladl důraz na to, že úprava pravidelného pracoviště již bere v úvahu, že praktická realizace hospodářské činnosti (provozní potřeby) zaměstnavatele nemůže jít na úkor zaměstnanců (tedy nemůže být v rozporu se zásadou, že závislá práce se vykonává na náklady zaměstnavatele). Nejvyšší soud k tomuto dále uvedl, že jestliže bylo v pracovní smlouvě sjednáno místo pravidelného pracoviště jako její fakultativní obsahová náležitost, lze takto sjednané místo změnit pouze cestou změny obsahu pracovní smlouvy.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 2608/2023)

Možnost stran ujednat si delší promlčecí lhůtu

Nejvyšší soud ve svém rozsudku uvedl, že občanský zákoník nebrání stranám v ujednání delší promlčecí lhůty u práva na vydání bezdůvodného obohacení. Samozřejmě při zachování omezení plynoucích z ustanovení § 630 občanského zákoníku, jakož i z obecných obsahových korektivů právních jednání.

Nejvyšší soud dodal, že s ohledem na zásady autonomie vůle a smluvní volnosti stran je třeba ustanovení § 630 občanského zákoníku vykládat tak, že možnost stran ujednat si prodloužení promlčecí lhůty není omezena pouze na závazky ze smluv, nýbrž ji lze vztáhnout i na závazky vzniklé z jiných právních důvodů, a to v rámci limitů stanovených ustanovením § 630 občanského zákoníku.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 23 Cdo 2444/2023)

Pravidla týkající se odškodňování nemajetkové újmy zůstávají beze změn

Na konci března Ústavní soud zamítl návrh na zrušení části občanského zákoníku týkající se náhrady při ublížení na zdraví a za ztížení společenského uplatnění. Dotčené ustanovení § 2958 občanského zákoníku je podle navrhovatele příliš obecné a nařizuje soudcům určovat peněžitou náhradu podle ne příliš určitého pojmu – zásad slušnosti.

Nejvyšším soudem byla v roce 2014 vypracována tzv. Metodika k odškodňování nemajetkových újem, která má soudům poskytovat jisté vodítko v rámci určování náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění. Daná metodika je však svým charakterem nezávazná, jak ostatně v předmětném rozhodnutí potvrdil i Ústavní soud, který ji považuje za podpůrný, nikoli však závazný podklad. Metodika má soudcům poskytovat jakýsi odrazový můstek při stanovení výše odškodnění bolesti a za ztížení společenského uplatnění. Jak již bylo uvedeno, zákon soudům v tomto případě ponechává prostor pro konkrétní posouzení každého jednotlivého případu, když stanoví, že pokud tuto náhradu nelze snadno určit (vyčíslit) stanoví se „podle zásad slušnosti“.

Tuto metodiku však dlouhodobě kritizují někteří soudci i veřejní ochránce práv. Navrhovatel svým návrhem na zrušení dané části občanského zákoníku sledoval zejména to, aby byl dán prostor pro novou právní úpravu.

Ačkoliv Ústavní soud se k této věci již vyjádřil, zůstává výše uvedené stále námětem k debatě, a tedy zda je vhodnější ponechat úpravu v takovém znění, v jakém je nyní a v jakém poskytuje soudům prostor pro vlastní uvážení, a zejména pro zohlednění konkrétních skutečností při stanovení náhrady, či se vrátit k „předchozímu“ stavu, kdy toto bylo přímo stanoveno vyhláškou.

(dle nálezu Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 27/23)

Neposkytnutí tzv. marné léčby pacientovi v terminální fázi léčby: přímá diskriminace či nikoliv?

Odmítnutí poskytnout další zdravotní péči pacientovi v terminální fázi léčby, která již není medicínsky indikována, a která pouze na omezenou dobu oddálí okamžik medicínsky již neodvratitelné fyzické smrti, není porušením rovnosti zacházení, ani práva na ochranu před diskriminací z důvodu zdravotního postižení, a tak názor, že neposkytnutí tzv. marné léčby v případě pacientů, u nichž se předpokládá, že jejich „oživování“ bude zbytečné vzhledem k nepříznivé celkové prognóze, je přímou diskriminací, nemůže obstát.

Podle Nejvyššího soudu ani poukazem na zákaz diskriminace osob se zdravotním postižením nelze nutit lékaře k porušení povinnosti poskytovat zdravotní péči podle nejlepších dostupných poznatků, tj. lege artis, či porušovat zásady lékařské etiky.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 1055/2023)

***

V případě jakýchkoliv dotazů nebo potřeby konzultace se na nás, prosím, neváhejte obrátit prostřednictvím e-mailové adresy info@sirokyzrzavecky.cz.

Tento dokument je možné užít pouze pro osobní

potřebu. Jakékoliv užití tohoto dokumentu k jinému než zmíněnému účelu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování je bez souhlasu společnosti ŠIROKÝ ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o. („SZ“) zakázáno. Užitím tohoto dokumentu nevzniká mezi uživatelem a SZ žádný právní vztah, a zejména uživateli nevzniká žádné právo vůči SZ, vyplývající z užití tohoto dokumentu. Nabízení tohoto dokumentu k využití široké veřejnosti nepředstavuje poskytnutí právní porady ve smyslu zákona o advokacii. SZ není odpovědná za využití tohoto dokumentu bez její přímé asistence a revize konečného obsahu. Informace zde uvedené nejsou vyčerpávající, a proto nemohou být považovány za poskytnutí specifické právní rad.